

omnes homines ante hospicia¹ suorum domorum igne accendunt et aromata apponunt ac faciunt fumum, ut domino suo transeungi odorem emittant. Et multi homines obviam sibi vadunt. Dum autem semel² veniret in Cambalec et de adventu suo certitudinaliter diceretur, unus noster episcopus et aliqui nostri fratres minores et ego ivimus sibi obviam bene per duas dietas. Et dum appropinquavimus ad eum posui³ crucem super lignum, ita quod publice videri poterat. Ego vero habebam in manu thuribulum quod mecum detuleram. Et incepimus cantare alta voce, dicentes VENI CREATOR SPIRITUS, etc. Et dum sic cantaremus audivit voces nostras nosque vocari fecit et ad eum accedere nos jussit. Cum superius alias dictum sit, nullus audet currui suo appropinquare ad jactum lapidis nisi vocatus exceptis custodientibus eum. Et dum ivissemus ad eum cruce elevatâ, depositus statim galerium suum sive capellum inestimabilis quasi valoris, et fecit reverentiam ipsi cruci. Statimque in thuribulum quod habebam incensum reposui, et episcopus noster de manu meâ accepit, eumque thurificavit. Accedentes ad predictum dominum semper aliquid ad offerendum secum deferunt, observantes illam legem antiquam, NON APPAREBIS IN CONSPECTU MEO VACUUS. Idcirco portavimus nobiscum aliqua poma [et ea] sibi super unum incisorium reverenter obtulimus. Et ipse duo accepit de ipsis pomis, et de uno aliquantulum comedit. Et deinde predictus episcopus noster ei benedictionem suam impedit. Et hoc facto nobis innuit ut recederemus ne equi post ipsum venientes et multitudo in aliquo nos offenderent. Statim vero ab eo discessimus et divertimus, et ad aliquos barones suos per fratres nostri ordinis ad fidem conversos ivimus, qui in exercitu ejus erant. Et obtulimus eis de predictis pomis. Qui cum maximo gaudio ipsa recipientes, ita videbantur lætari, ac si illis prebussemus familiariter magnum munus.

51. *Testimonium perhibet Fr. Odoricus.*

Ego frater Odoricus Boemus⁴ de foro Julii provinciae sancti Antonii de audet in conspectu suo vacuus apparere, unde ipse Fr. Odoricus habens unum parvum calathum plenum pomis ipsi magno Cani fecit exenium. Ipse autem Canis accepit duo poma unum quorum medietatem comedit, aliud vero in manibus ipse gestabat et sic inde recessit. Ex quo satis apparet quod ipse Canis aliquid habuit in fide nostrâ, propter Fratres Minores qui continue in sua curiâ commorantur, cum deposuerit galerium et fecerit tam devote hanc reverentiam ipsi cruci; quod galerium secundum quod audivi a fratre Odorico plus valet quam tota Marchia Trevisana, propter perlas quae sunt ibi et lapides preciosas. *The preceding is given by the Bollandists after H. de Glatz in the same manner with slightly different language. The following is omitted by BOLL., but is added to the above in the Farsetti MS., and as far as I have seen, appears in no other:* Præterea unum aliud audivi ab eo. Nam dixit quod semel in anno Magnus Canis mittit unum de Tartaris suis ad Soldanum Babilloniæ, quem recepit cum magno timore. Et die constitutâ Soldanus stat super unius parvi rivuli ripam et Tartarus stat in alia ripâ cum arcu in manu tenso et cum sagittâ fortissime verenatâ. Stat Soldanus genibus flexis et manibus cancellatis, nihil breviter habens in capite nec in dorso præter interulam. Quem iste Tartarus crudeliter multum alloquens, ter interrogat, dicens: Confiteris tu quod habeas vitam pro Magno Cane, et quod sis servus ejus. Soldanus autem respondet cum magno timore quod sic. Alioquin statim illum interficeret. Hoc autem Canis in signum suæ potentiae fieri facit: præterea nec arbitror oblivioni mandandum.

¹ Ven. hostia (i.e., ostia). ² Ven. quâdam vice. ³ Ven. posuimus.

⁴ This addition to Odoric's description of himself occurs in no other copy that I have seen, Latin or Italian.